

mehed weel tül aega ja pidiwad labfudes ifeenejele tunnistama, et neil kogunift wõimalif ei olnud kabie arulift teerada ühendada; ommetegi peame neile kiituseks nimetama, et waidlemine nende sõbrust ei saanud kahandama, kuda mõnekorra hõlpsalt feda wõib fündida.

Peeter Wõistand oli üks mees, kes midagi asja poolifule ei jätanud, mis tema korra ettewõtnud; teiste wastapanemine oli üks taht, kus peal tema nuga ifa terawamaks läks, et kõik takistuse kõied eest kaitfi leikas. Nõnda hakkas ta kõbe efinestel pääwadel pärast Mõhlliga nõupidamift teift peremehti kooli asja parandamise peale walmitstama, nõnda et kolm, neli nädalat hiljemine suurem osa neift temoga ühes ifkes wedas. Iga nõukas peremees pidi aastas kaks rubla koolmeistri palka makfima, olgu temal lapsi koolis ehk olemata. Kui 25 talust, mis wallas olid, ehk wiis warfufe pärast nimetud maksu ei jõuaks tasuda, lubasiwad Wõistand ja Põllupay — kumbki wiis rubla aastas nii laua lisaks peale maksta, kui need wiis talu aega mõõda oma kobot ife jõuaksiwad täita. Wiiekümne rubla eest lootsid endale mehed koolmeistrit saada, kes Mõhlli kuu efinestest pääwast — suurte pühade aeg maha arwatud — kanni Mai kuu lõpuni lapsi pidi koolitama, nõnda et aga kolm suwe kuud, kõige kiiremal töö ajal kool puhtama jääb. Kirikuõpetaja ja mõisawanemad oliwad selle nõuga wäga rahul, ja lubas efinene omalt poolt hoolt kanda, niifugust osawat meest koolmeistri ammetisse panna, kes koolilastele täieliku õpetust jõuaks anda, et nemad jumalikus ja ilmlikus tarkuses pääw pääwalt tugewamaks kaswaksid. — Kirikuõpetajale tegi ifeäraniis rõõmu, kui selle peale mõttes, et ehk mõned teised wallad feda asja endale eeskujuks wõttaksiwad ja selle järel hakkaksiwad tegema. Tännini on meie rahwal sest kõige suuremat puudust olnud, et pisemat õhwerdamift igal pool raskeks arwati, mis kõilide kasuks pidi tulema. Ja ommetegi ei wõi ükski asj parema korrale minna, kus ihuus ja südame kitsus muud maksu oma peale ei taha wõtta, kui ifeennese heaks, sest iga niifugune

mõttes: mis mul teistega tegemift?! Kõilide kasu päädmine tunnistab awalikult wenna armastust ja teeb ristiusku meie sees ja meie tegudes elawaks. Iseene armastus selle wasta jahutab meid jae purifaks ja jõuab meid ristikogudusest wälja.

Keifufe-kuu lõpul tuli Hansu käest teine kiri, mis Peeterburi oli kirjutatud, kus sees ta kodurahwale teada andis, et tema gardiwäe Semenowi rügementi teenistusse oli pandud, mis oma alalift forteri Peeterburi linnas peab. „Kõigest südamest peon ma“ — kirjutas Hans — „Jumalale tänu andma, kes minu elufäifi seie saadil nii heldest edasi aitanud, Tema arm saab wiistif kaa edespidi minu eest hoolt kandma, kui ma oma kobot Tema ja inimeste wastu täielikult püüan täita. Mul ei ole mingift asjast puudus, iga pääw kõht täis ja ilus elatuba, kus sees inimene luusti pärast wõib elada.“ Kirja lõpetusel seifid need sõnad, mis Elis südant mõne tolli kõrgemale tõstsid: „Et teie kõif terwisel olete, loodan ja soowin ma; kirjutage ommetegi, mis Elis teeb? Ega ta enam sellepärast minu peale wihane ole, et ma tema labfet kingitust wasta ei wõtnud? Ma palun tuhat korda andeks, aga usfuge: mina ei tohtinud teifite teha, muidu oleks südame tunnistus mind hulla mõistnud. Rõõmus oleks mul kuulda, et teie kellegi südames wihastamift minu wasta ei idaneks? Palju tuhat terwift Elfele, teile ja kõige tutawatele. Pidage niifama labfelt mind meeles, kui mul teie mälestus igal tunnil südames elab, et ükski wägi feda sealt ei jõuaks kustutada.“ Übe ife leheleje peal seifis tema Benekele adres, kuda kirja peale pidid lastma panna, kui temale tahifid kirjutada. Ütleffin ma fiin, Elis oli kümme ja kakskümmend korda Hansu kirja lugenud, fiis räägiffin ma walet; tema oli nii sagedast lugenud et kirja otlast otfani sõna sõnalt peast mõistis, fiiski ei wäfinud temal lugemise himu. Gest et ta natuke kirjutada oskas, oleks ta küll mõinud mõne sõna oma käega kirjutada, aga tütarlapse häbelik wiis seifis selle wasta, mispärast ifa läbi lastis kirjutada, kuda